

2024 Jaarverslag Mossenwerkgroep

Inleiding

Mossen zijn over het algemeen kleine tot zeer kleine plantjes die op sterk uiteenlopende substraten groeien zoals aarde, rot hout, bomen en stenen. Zonder loop kom je in het veld niet ver. Flink doorlopen tijdens excursies is er meestal ook niet bij. Het is dus niet verwonderlijk dat de Mossenwerkgroep Tilburg zich in 2024 heeft 'bewogen' binnen een beperkt gebied van ongeveer 1,4 km². In totaal zijn daar 105 mossoorten gescoord.

De werkgroep

Onze werkgroep bestaat uit een hecht groepje van 4 personen. Er zijn tweewekelijkse excursies, momenteel op donderdagen van 10:00-14:30. Als het weer het tenminste toelaat en ook buiten de vakantieperiodes. Ook werken we samen met de Eindhovense KNNV mossenwerkgroep, bijvoorbeeld als het nodig is moeilijke soorten te laten controleren.

Het Schaapsgoor

Een deel van het gemonitorde gebied is het Schaapsgoor. Het ligt aan de oostkant van het Bels Lijntje ten zuiden van de Gilzerbaan. Het Schaapsgoor hoort bij de Kaaistoep en was nog niet eerder onderzocht op mossen. In de loop van 6 excursies in de periode februari – mei werden 86 soorten gevonden. Op zich een stuk minder dan de 174 soorten die in de periode 1995 – 2018 zijn gezien in de Kaaistoep ten westen van het Bels Lijntje. Maar dat deel van de Kaaistoep is dan ook veel groter, namelijk ruim 4 km², terwijl het Schaapsgoor maar 0,5 km² beslaat. Desondanks zijn er toch 4 soorten gevonden die nieuw zijn voor de Kaaistoep: Blauw boomvorkje, Boomsterretje, Groot duinsterretje en Parelmos. Het Blauw boomvorkje (*Metzgeria fruticulosa*) is een vrij zeldzaam levermosje dat op bomen en rot hout groeit. Het is veel minder algemeen dan het Gewone boomvorkje (*Metzgeria furcata*). Waarschijnlijk hebben we ook soorten gemist omdat flinke delen van het terrein volledig onder water stonden.

Landgoederen

Vanaf mei tot december heeft de werkgroep 8 keer in de landgoederen-zone gemonitord in het gebied tussen het Bels Lijntje, Bredaseweg, Gilzerbaan en De Blaak. Het betreft delen van het Stadsbos 013 (Sparrenhof en Prinsenhof) en enkele particuliere terreinen (ondermeer Heiderust). Dit gebied maakt geen deel uit van de Kaaistoep, maar ligt er wel dichtbij. Het is daarom verrassend dat van de 82 waargenomen mossen er 5 niet zijn gevonden in de Kaaistoep.

Land van Ons: perceel bij Udenhout

In april is samen met enkele leden van de Eindhovense mossenwerkgroep een inventarisatie gemaakt van de mossen op het perceel achter de biologische zelfpluktuin 'Sprankenhof' bij Udenhout. Dat perceel is begin 2024 aangekocht door de burgercoöperatie Land van Ons. Het bestaat uit weide- en akkergrond (met een eikenbosje ernaast), en zal biologisch beheerd gaan worden, met herstel van het kleinschalige boerenlandschap met heggen, bomen en struweel. Onze inventarisatie leverde 41 soorten op. Deze telling is een 'nulmeting'. De verwachting is dat door het nieuwe beheer het aantal soorten zal toenemen. De werkgroep zal dus te zijner tijd het terrein opnieuw gaan monitoren.

Dankwoord

Tot slot nog een speciaal woord van dank aan Hein van Nunen die voor ons de toestemming regelde voor het betreden van de diverse particuliere percelen.

Afb: Een singel in de landgoederen-zone met verschillende soorten mossen op dode bomen.

13 januari 2024
Albrecht de Vries